

Padalyvio rašyba, vartojimas ir gramatinės ypatybės

1.

Septintokui Šarūnui labai nesisekė rašyti namų rašinį apie nesėkmingiausią dieną mokykloje. Sugalvojo pavadinimą, turėjo neblogų minčių, tik daug kur abejojo, kokią raidę rašyti, kuris žodis būtų tinkamiausias. Todėl tas raides, tuos žodžius, dėl kurių suabejojo, jis suskliautė ir nutarė kitą dieną pasiklausti klasės pirmūnė. Padėkite Šarūnui užduotį atlikti dabar, kad ramiau jis šiandien miegotų...

JEIGU NE TAS KREPŠINIS...

Vakar transliavo labai įdom(ia, e)s run(k, g)tynes, todėl iki išnaktų kiurksėjau prie televizoriaus ekrano. Atsiguliau vėlai. Kad (*nepavėluoti, nepavėluočiau*) į mokyklą, užsistačiau žadintuvą.

Rytą labai kietai miegojau, todėl skambučio neišgirdau... Teko lėkte lėkti į mokyklą. (*Skubant, skubėdamas*) pamiršau namų darbų sąsiuvinį ir porą vadovėlių. (*Sėdėdamas, sėdint*) klasėje per matematikos pamoką labai (*pergyvenau, nervinausi, jaudinausi*), kad nepašaukt(ū, ū, u) atsakinėti. Širdis bildėte bildėjo kr(u, ū)tinėje. Aišku, pašaukė kaip tik mane. (*Stovėdamas, stovint*) prie lentos, viską užmiršau: ir kas užduota, ir visas formules, o dar namų darbų sąsiuvinio neturėjau...

– (*Mokytojai, mokytojas*), vakar buvau apsirg(e, ė)s, – pralemenau.

– Sakai, apsirg(ę, e)s buvai... – matematikas (*neskubant, neskubėdamas*) ištarė keletą žodžių ir pažvelgė į mane. – Teks tamstą gydyti. Rašau vienetą!

(*Atėjau, parėjau, grįžau*) namo it musę kand(ę, e)s. Mama iš karto suprato, kas nutiko ir kodėl aš toks liūdnas. Ak, jei ne tas krepšinis...

2.

Pažymėkite taisyklingų sakinių numerius

1. Balsą galima prarasti taip rėkiant.
2. Rašiniai, juos perskaičius, antspauduojami.
3. Ir nešaukiant galima nelaime prisišaukti.
4. Perskaityti rašiniai antspauduojami.
5. Antra vertus, galėjai ir kitaip pasielgti.
6. Tiesą sakant, turėsime važiuoti rytoj, o ne šiandien.
7. Kad taip kur gavus vandens atsigerti...
8. Kad bent dienele dar pailsėjus!

9. Papuošalai, juos nupirkus, pateko į saugyklą.
10. Nupirkti papuošalai pateko į saugyklą.
11. Ne visada pavyksta griežti nežiūrint į natas.
12. Adomas, nežiūrint į giminių priekaištus, išvyko mokytis tapybos.
13. Adomas, nepaisydamas giminių priekaištų, išvyko mokytis muzikos.
14. Nepaisant giminių priekaištų Adomas vyksta mokytis amato.
15. Mokiniam prašant egzaminas atidėtas.
16. Mokinių prašymu egzaminas atidėtas.
17. Mokytojai patarus ėmė domėtis literatūra.
18. Mokytojos patartas, ėmė domėtis literatūra.
19. Kaip čia tau aiškiau pasakius?
20. Paskirtas į darbą direktoriui siūlant.
21. Paskirtas į darbą direktoriaus siūlymu.
22. Ir sutikom tris sesutes keleliu ateinant.
23. Kad taip man karaliaus žentu tapus!
24. Kad taip man į rūmus patekus!
25. Kad patekus į rūmus, reikėjo apgauti budriuosius sargybinius.
26. Kvailutis sugalvojo apgauti sargybą, kad patektų į rūmus.

3.

1. Paaiškinkite, kaip supratote teksto temą ir pagrindinę mintį.
2. Sugalvokite tinkamiausią vaizdelio pavadinimą.

Tema:

Pagrindinė mintis:

(pavadinimas)

Kai tavo draugas išsako savo mintis, **nebijok** pasakyti „ne“, jei nepri-
tari, o **pritardamas** nevenk ištarti „taip“.

Net jam **tylint** tegu tavo širdis nenustoja klausyti jo širdies. Kadangi
draugaujant visos mintys, troškimai ir visos viltys gimsta be žodžių, jais
dalijamasi džiūgaujant tyliai.

Skirdamasis su draugu, neliūdėk. Tai, ką tu labiausiai jame myli, pa-
prastai išryškėja jam **nesant** – kaip **kopiantysis** kalną aiškiau mato iš
slėnio.

Ir tegu draugystė neturi kito tikslo, o tik geriau pažinti dvasios galias. Nes meilė, **siekianti** atskleisti ne tik savo paslaptį, yra ne meilė, bet iš anksto **užmestas** tinklas, kuris pagauna vien tai, kas tėra menkniekiai.

Pagal Chalilį Džubraną (Kahlil Gibran)

Paryškintas neasmenuojamąsias išnagrinėkite pagal pateiktą pavyzdį.

Žodis	Veiksm. neasm. forma	Rūšis	Laikas	Giminė	Skaičius	Linksnis	Sangražinė forma	Įvardžiutinė forma
draugaujant								
džiūgaujant								
skirdamasis								
nesant								
kopiantysis								
siekianti								
užmestas								

Pavyzdys:

Žodis	Veiksmažodžio neasmenuojamoji forma	Rūšis	Laikas	Giminė	Skaičius	Linksnis	Sangražinė forma	Įvardžiutinė forma
<i>pritardamas</i>	<i>pusd.</i>	–	–	<i>vyr. g.</i>	<i>vns.</i>	–	–	–
<i>tylint</i>	<i>pad.</i>	–	<i>es. l.</i>	–	–	–	–	–
<i>dalijamasi</i>	<i>dal.</i>	<i>neveik.</i>	<i>es. l.</i>	<i>bev. g.</i>	–	–	<i>sangr.</i>	–